

Economische supersterren

Vorige week vond de Nacht van de Economie plaats, het langverwachte event van Elsevier dat in het teken stond van economie. Kosten noch moeite waren gespaard. Een flink decor was opgetrokken in een Rotterdams theater om ruimte te bieden aan auto's, robots en borrelaars in ruime borrelruimtes. De werkelijke blikvangers stonden op het podium. Dat waren niemand minder dan Paul Krugman en Carmen Reinhart, speciaal overgekomen om voor verhit debat te zorgen, over de relevante vraag hoe we in Europa en Nederland definitief uit de crisis kunnen komen. Hun verhaal stelde echter teleur. Het bleef bij grijs gedraaide platen over schulden en overheidsbeleid. Maar ze waren er maar toch, en de aanwezige bezoekers twitterden zich een slag in de rondte. We hadden toch maar mooi sterren gezien.

Van een andere orde waren de Tinbergen Lectures in diezelfde week. Hier kwam geen poespas en opsmuk bij kijken. Drie dagen lang konden economen zich voeden met de superieure kennis van Jonathan Levin en Liran Einav, onderzoekerskanjers van Stanford. Hun werk over markten, prijzen en informatie staat jaar in jaar uit in de belangrijkste journals, en bij het afscheid werden ze als *economic superstars* bedankt voor hun komst naar Nederland. Dat was niet als onderdeel van een show, maar omdat het luisteren en vragen zo leerzaam en inspirerend was geweest.

Hoe verschillend de activiteiten ook waren, ze hadden iets jamerlijks gemeen: de rode loper ging uit voor supersterren uit de Verenigde Staten, die vervolgens ras weer vertrokken om hun marktwaarde elders te verzilveren. Het zijn de harde wetten van een mondiale economenmarkt, waarin Nederland een bescheiden positie inneemt. We kunnen niet wedijveren met Amerikaanse faculteiten die supersterren betrekken, die wij zo nu en dan slechts eventjes en met grote bescheidenheid mogen ontvangen. Nu zou dit nog geen probleem zijn als we alleen de frivole optredens voor de bühne misten. Maar we missen ook de super-informatieve steroptredens, waardoor ons onderwijs en onderzoek achterop raken. Een ruimer beloningsbeleid voor topwetenschappers nog daargelaten, zou dat best een beetje anders kunnen: zet supersterren online in zodat het minder uitmaakt of ze in Nederland of daarbuiten verblijven.

Voor een goed begrip van het verband tussen economische supersterren en internet: altijd al waren er economen die voldeden aan de economische kwalificaties van een superster. Dat zijn onvervangbare kwaliteiten die vraag en prijs opdrijven, en hoge productie als gevolg van schaalvoordelen (Rosen, 1981). Deze eigenschappen helpen bijvoorbeeld Greg Mankiw de markt voor

GELIJKJ WERNER

Eindredacteur ESB
g.werner@sdu.nl

lesboeken over macro-economie domineren. Maar door internet zijn de schaalvoordelen nog veel verder toegenomen en kunnen supersterren moeiteloos een wereldpubliek bedienen. Hoewel Paul Krugman van origine geen typische macro-econoom is heeft hij dankzij zijn blogs toch de markt voor macrolezingen veroverd. En door internet kan het ook gebeuren dat een college in meerdere klassen en landen gelijktijdig wordt uitgezonden of voor langere tijd online beschikbaar is.

Niet alleen de superster zelf profiteert hiervan. Acemoglu *et al.* (2014) beschrijven waarom op internet gebaseerde onderwijsdiensten van supersterren ook voor studenten en lokale docenten goed kunnen uitpakken. Het centrale mechanisme in hun model is de wisselwerking tussen de onderwijsdiensten van supersterren en de complementaire diensten van lokale docenten.

Goede instructie, discussie en feedback op locatie vergroten de effectiviteit van webcolleges, en omgekeerd. Het model wijst uit dat studenten door deze wisselwerking meer leren, vooral zij die voorheen niet of nauwelijks les kregen van supersterren. Afhankelijk van de marginale opbrengst van de complementaire diensten die de oorspronkelijke lesactiviteiten van lokale docenten vervangen, gaan lokale docenten er in inkomen op vooruit.

Niets is zo weerbarstig als de praktijk. Zo is de uitval bij online cursussen voornamelijk hoog en moet worden afgewacht hoe dat is bij vakken waarbij online hoorcollege gecombineerd zijn met offline ondersteuning. Het valt bovendien niet mee om afspraken te maken met supersterren en hun werkgevers over digitale-toegangsrechten voor colleges. De docenten aan onze faculteiten zelf staan ook niet allemaal te springen om werk uit handen te geven. Maar het zou me toch verbazen als Greg Mankiw niet zelf zijn boek het beste kan uitleggen en als de docent zijn vrijgespeelde tijd niet effectief kan inzetten, bijvoorbeeld door studenten intensiever te begeleiden of webcollege-inzichten met discussie en specifieke voorbeelden te verrijken. Bovendien: een markt in wording is een markt in ontwerp, en mogelijk dat hierin wél een leidende positie in het verschieft ligt voor Nederlandse faculteiten. We zouden ons op de kaart zetten met een nieuw onderwijsmodel. En we zouden onze studenten verder helpen dan met een sporadisch sterrenbezoek, hoe leuk en nuttig dat ook blijft.

LITERATUUR

- Acemoglu, D., D. Laibson en J.A. List (2014) *Equalizing superstars: the internet and the democratization of education*. NBER working paper, 19851.
- Rosen, S. (1981) *The economics of superstars*. *American Economic Review*, 7(5), 845–858.

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.